

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ49/2020

(του αρ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 9^η Ιουλίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι (2020), ημέρα Πέμπτη και ώρα 09:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα Μέλη της Αρχής παρέστησαν, κατά τη συνεδρίαση, τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Εκατομάτης, Αναπλ. Πρόεδρος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης

Μέλη: Δημήτριος Λουρίκας (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλτιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων

Εισηγήτρια: Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια κ. Φιλία Κοντραφούρη, ο Αν. Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ελέγχου, κ. Ευάγγελος Καραμανλής καθώς και η Αν. Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, κ. Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, οι οποίοι και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: «Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας ψυχομετρικών εργαλείων για τον εξοπλισμό των Κέντρων Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), συνολικού προϋπολογισμού 426.500,44 € προ ΦΠΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32, παρ. 2, περ. β', υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 (για λόγους σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων).»

Με το με αριθμό πρωτ. 711/12.02.2020 αίτημα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προς την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής Αρχή), που παρελήφθη στις 13.02.2020 με αριθμ. πρωτ. 944, όπως το αίτημα συμπληρώθηκε με το με αρ. πρωτ. 2018/01.06.2020 έγγραφο, που παρελήφθη από την Αρχή στις 02.06.2020 με αριθμ. πρωτ. 2867, ζητείται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων», με επίκληση της διάταξης του άρθρου 32, παρ. 2, περ. β', υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 (για λόγους σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων). Ο προϋπολογισμός της προμήθειας ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων χιλιάδων είκοσι έξι χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών (426.500,44 €) προ ΦΠΑ, ήτοι συνολικού ποσού τετρακοσίων χιλιάδων πενήντα εννέα χιλιάδων και εξακοσίων εξήντα πέντε ευρώ και πενήντα τεσσάρων λεπτών (459.665,54 €) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (33.165,10 €).

Επιπροσθέτως, με το δεύτερο εκ των ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, υπεβλήθησαν διευκρινίσεις και συμπληρωματικά έγγραφα για την αιτούμενη παραπάνω σύμβαση.

Τέλος, τα Μέλη της Αρχής αποφάσισαν, κατά τη συνεδρίαση της 30.06.2020, την αναβολή λήψης απόφασης επί του θέματος, έως ότου διευκρινισθούν ζητήματα, τα οποία κρίθηκαν αναγκαία για τη θεμελίωση των προϋποθέσεων προσφυγής στην αιτούμενη εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης. Κατόπιν, λοιπόν, των νέων διευκρινίσεων και στοιχείων που ζήτησε η Αρχή, το Υπουργείο απέστειλε συμπληρωματικά τα από 01.07.2020 και 02.07.2020 ηλεκτρονικά μηνύματα (αρ. πρωτ. εισ. ΕΑΑΔΗΣΥ 3455, 3458/01.07.2020 και 3505/02.07.2020, αντίστοιχα).

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

Από τα αναφερόμενα στο κρινόμενο αίτημα και στα συνοποβληθέντα αρχικά και συμπληρωματικά έγγραφα και στοιχεία, προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

1. Όπως προκύπτει από το με αριθμό πρωτ. 711/12.02.2020 αίτημα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προς την Αρχή, η καθ' ύλην αρμόδια Μονάδα Β3 της ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας εισηγήθηκε την προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων και αναλώσιμων αυτών (WPPSI-III, WISC-V, WAIS-IV) για την Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ), προκειμένου να εξοπλιστούν τα ΚΕΣΥ

(Κέντρα Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης), με προτεινόμενη ανάδοχο την εταιρεία ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. που, με βάση του ισχυρισμούς του αιτούντος, διατηρεί τα αποκλειστικά δικαιώματα των υπό προμήθεια σταθμισμένων εργαλείων και αναλωσίμων τους.

Το αντικείμενο της προμήθειας αφορά ειδικότερα στην προμήθεια των ακόλουθων εξελληνισμένων αξιολογητικών προϊόντων και αναλωσίμων (ψυχομετρικών τεστ), με CPV: 33156000 –8 «Συσκευές για ψυχολογικές δοκιμές»:

- WISC-V GR Complete Kit1 & Kit2 (Wechsler Intelligence Scale for Children - 5th Edition)
- Αναλώσιμα WISC-V GR
- WISC-V GR Φόρμα Καταγραφής
- WISC-V GR Φυλλάδιο Απαντήσεων 1
- WISC-V GR Φυλλάδιο Απαντήσεων 2
- WAIS-IV GR Complete Kit1 & Kit2 (Wechsler Adult Intelligence Scale - 4th Edition)
- Αναλώσιμα WAIS-IV GR
- WAIS-IV Φόρμα Καταγραφής
- WAIS-IV GR Φυλλάδιο Απαντήσεων 1
- WAIS-IV GR Φυλλάδιο Απαντήσεων 2
- WPPSI-III GR Complete Kit1 & 2 (Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence - 3rd Edition)
- Αναλώσιμα WPPSI-III GR
- WPPSI-III GR Φόρμα Καταγραφής (Ηλικίες 2:6-3:11)
- WPPSI-III GR Φόρμα Καταγραφής (Ηλικίες 4:0-7:3)
- WPPSI-III GR Φυλλάδιο Απαντήσεων

Επιπροσθέτως, η προμήθεια συμπεριλαμβάνει και την επιμόρφωση στα ανωτέρω υπό προμήθεια ψυχομετρικά εργαλεία των περίπου 254 ψυχολόγων των ΚΕΣΥ στις θεματικές ενότητες: Σύγχρονες προσεγγίσεις στην ψυχομετρική αξιολόγηση, Γενική παρουσίαση των κλιμάκων και αλλαγές από προηγούμενες εκδόσεις, για το WISC V, Χορήγηση και βαθμολόγηση/Ανάλυση και ερμηνεία, για το WAIS IV, Χορήγηση και βαθμολόγηση/Ανάλυση και ερμηνεία, για το WPSSI III, Χορήγηση και βαθμολόγηση/Ανάλυση και ερμηνεία, Συγγραφή αναφοράς, Εφαρμογές αποτελεσμάτων στην εκπαίδευση, Αξιολόγηση ΑΜΕΑ.

Για την κάλυψη των ως άνω θεματικών θα χρειαστούν 14 ώρες ομαδικής διδασκαλίας ανά ομάδα 63 ψυχολόγων, περίπου, και 5 ώρες σε δύο μικρότερες ομάδες (workshops). Θα γίνουν δύο τριήμερα στην Αθήνα και δύο στη Θεσσαλονίκη και οι 19 ώρες θα καταναμηθούν σε τρεις ημέρες (1η ημέρα: 3 ώρες, 2η ημέρα: 8 ώρες και 3η ημέρα 8 ώρες).

2. Με τα υπ' αριθμ. 28118/Δ3/22.02.2019 και υπ' αριθμ. 6595/Δ3/22.10.2019 έγγραφα της

Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του ΥΠΑΙΘ, που είναι και ο φορέας υλοποίησης της εν λόγω πράξης, παρατίθεται, αφενός, το πλήρες θεσμικό πλαίσιο διεξαγωγής των διαγνωστικών διαδικασιών στα ΚΕΣΥ και, αφετέρου, η ανάγκη προμήθειας κατάλληλων εργαλείων και των αναλώσιμων τους, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την ολοκληρωμένη εκτίμηση της γενικής νοητικής λειτουργίας ή/και ως μέρος αξιολόγησης (συνέντευξη, παρατήρηση, έλεγχος σχολικής επίδοσης κ.ά.), για τον εντοπισμό νοητικής ανεπάρκειας, αναπτυξιακών γνωστικών καθυστερήσεων, ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, νοητικής χαρισματικότητας, γνωστικών δυνατοτήτων και αδυναμιών, καθώς και για τη λήψη αποφάσεων για τοποθέτηση σε κατάλληλα σχολικά πλαίσια και παρεμβάσεις υποστήριξης.

Σύμφωνα με το παραπάνω έγγραφο με αριθμό πρωτ. 711/12.02.2020, “η αξιολόγηση της νοημοσύνης των παιδιών στην Ελλάδα από τα ΚΔΑΥ, τα ΚΕΔΔΥ και τώρα τα ΚΕΣΥ, αλλά και από άλλα διαγνωστικά κέντρα της χώρας (π.χ. Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες Νοσοκομείων, Μονάδες Ψυχικής Υγείας, Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, κ.α.) βασίζεται στην 3η Έκδοση της Κλίμακας Νοημοσύνης Wechsler για Παιδιά (WISC – III), για τις μεγαλύτερες ηλικίες άνω των 16 ετών στην αντίστοιχη Κλίμακα Νοημοσύνης Ενηλίκων Wechsler (WAIS-IV) και για τις μικρότερες ηλικίες κάτω των 6 ετών στην Κλίμακα Νοημοσύνης Wechsler για Παιδιά Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας (WPPSI-III).

Η δε Κλίμακα WISC-III έχει αντικατασταθεί ήδη από τον Δεκέμβριο του 2017 από τη νεότερη έκδοση WISC-V και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη κλίμακα μέτρησης νοητικών ικανοτήτων που να εξάγει διαφορετικές ή επιμέρους πληροφορίες, και συνεπώς να μην παρέχει βαθμολογίες συγκρίσιμες με τις προγενέστερες βαθμολογίες από επανεξέταση. Επιπλέον, η ήδη διαδεδομένη χρήση της μεθόδου Wechsler στους εν λόγω φορείς έχει ήδη δημιουργήσει προηγούμενο αξιοπιστίας και εγκυρότητας της μεθόδου.

Για την Ελλάδα, οι σταθμισμένες Κλίμακες Νοημοσύνης Wechsler αποτελούν τα μοναδικά διαθέσιμα ατομικά χορηγούμενα ψυχομετρικά εργαλεία ολοκληρωμένης αξιολόγησης της Νοημοσύνης και νοητικής λειτουργικότητας σε πολλαπλά γνωστικά πεδία/περιοχές, για εμπειριστατωμένη διερεύνηση της αντικειμενικής αποκλειστικότητας των εν λόγω εργαλείων. Περιλαμβάνουν πολλαπλές και διαφορετικές μετρήσεις (υποδοκιμασίες) μέσω λεκτικής και πρακτικής οδού επικοινωνίας που έχουν σταθμιστεί σε αντιπροσωπευτικό δείγμα στον ελληνικό πληθυσμό και διατίθενται σε εκδόσεις που καλύπτουν το ηλικιακό φάσμα προσχολικών και σχολικών ετών έως την ηλικία των 30 ετών (WPPSI-III, WISC-V, WAIS-IV) και που αφορούν πληθυσμό που εξετάζεται από τα ΚΕΣΥ.

Όπως προκύπτει και από τη βιβλιογραφία μεταξύ άλλων: «Σταλίκας Α., Τριλίβα Σ., Ρούσση Π. (2012). Συλλογή Ψυχομετρικών Εργαλείων: Νοημοσύνη και Γνωστικές Λειτουργίες. Τα Ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα, Εκδόσεις: Πεδίο, οι κλίμακες Wechsler (WAIS-IV 2014; WISC-III, 1997), και συνεπώς και οι πιο πρόσφατες εκδόσεις WISC-V (2017), WPPSI-III (2015)», είναι τα μοναδικά εργαλεία μέτρησης της νοημοσύνης που έχουν σταθμιστεί στον ελληνικό πληθυσμό.

Τα αποκλειστικά δικαιώματα (copyright) των συγκεκριμένων εργαλείων Wechsler, τα κατέχει η εταιρεία Pearson clinical Assessment, η οποία βεβαίωσε ότι ο αποκλειστικός αδειούχος, εκδότης και διανομέας των εν λόγω αξιολογητικών προϊόντων για την Ελλάδα έχουν χορηγηθεί στην εταιρεία «Μοτίβο Εκδοτική ΑΕ-Εκδόσεις Τόπος».

3. Ειδικότερα, σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 28118/Δ3/22-02-2019 έγγραφο του Τμήματος Α΄ της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, «Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Κ.Ε.Σ.Υ. δραστηριοποιούνται στους τομείς της διερεύνησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών, της διενέργειας αξιολογήσεων, του σχεδιασμού και της υλοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, καθώς και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού, της υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων, της διενέργειας ενημερώσεων και επιμορφώσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου (άρθρο 1παρ.3 Ενιαίου Κανονισμού Λειτουργίας ΚΕΣΥ- βλ. παρακάτω στο Νομικό Πλαίσιο).

Σύμφωνα με το αρ. 5 Ν.3699/2008 «...3. Μετά το τέλος της αξιολόγησης από τα ΚΕΣΥ, η διεπιστημονική ομάδα συντάσσει έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση. Στην έκθεση προσδιορίζεται και περιγράφεται το είδος των ειδικών αναγκών ή των μαθησιακών ή ψυχοκοινωνικού τύπου δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο μαθητής, καθώς και οι κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του και προτείνεται, κατά περίπτωση, το κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο ένταξης και φοίτησης, η αλλαγή σχολικού πλαισίου, όποτε κρίνεται σκόπιμη, η αναγκαία ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική υποστήριξη, καθώς και τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα και εκπαιδευτικά υλικά που διευκολύνουν την εκπαίδευση και την επικοινωνία του μαθητή.».

Επομένως, η ανάγκη των ΚΕΣΥ για εργαλεία αξιολόγησης νοητικών ικανοτήτων αφορά οπωσδήποτε εργαλεία που θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ολοκληρωμένη εκτίμηση της γενικής νοητικής λειτουργίας ή/και ως μέρος της αξιολόγησης (συνέντευξη, παρατήρηση, έλεγχος σχολικής επίδοσης κ.α.) για τον εντοπισμό νοητικής ανεπάρκειας, αναπτυξιακών γνωστικών καθυστερήσεων, ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, νοητικής χαρισματικότητας, γνωστικών δυνατοτήτων και αδυναμιών, καθώς και για τη λήψη αποφάσεων για τοποθέτηση σε κατάλληλα σχολικά πλαίσια και παρεμβάσεις υποστήριξης. Για την αξιολόγηση από ψυχολόγους των παραπάνω καταστάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους απαιτείται πλήρης, ατομικά χορηγούμενη δοκιμασία νοημοσύνης σταθμισμένη στον ελληνικό πληθυσμό, διεθνούς αναγνώρισης, που να περιλαμβάνει νοητικά έργα μέσω της λεκτικής και της πρακτικής οδού επικοινωνίας και να εξάγει πολλαπλούς επιμέρους δείκτες νοητικών ικανοτήτων πέραν του Γενικού Δείκτη Νοημοσύνης.

Προϋπόθεση για να στοιχειοθετηθούν προτάσεις ειδικών εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων είναι η συλλογή πληθώρας πληροφοριών μέσα από ποικίλα γνωστικά έργα (υποδοκιμασίες) που να παρέχουν πληροφόρηση για επιμέρους ενδοατομικές ικανότητες του παιδιού ή του εφήβου (βλ. δείκτης λεκτικής νοημοσύνης, δείκτης πρακτικής νοημοσύνης, δείκτης λεκτικής κατανόησης, δείκτης οπτικοχωρικής αντίληψης, δείκτης ρέοντα συλλογισμού, δείκτης ταχύτητας επεξεργασίας, δείκτης εργαζόμενης μνήμης, δείκτης αντιληπτικού συλλογισμού κ.α.) και να εξάγει πληροφορίες για το μαθησιακό προφίλ. Οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες για το σχεδιασμό εξατομικευμένου προγράμματος αντιμετώπισης των δυσκολιών του μαθητή και τη δημιουργία προτάσεων που συνιστούν βασική αρμοδιότητα των ΚΕΣΥ.

Γι' αυτό το λόγο και μέχρι σήμερα η αξιολόγηση της νοημοσύνης των παιδιών στην Ελλάδα από τα ΚΔΑΥ, τα ΚΕΔΔΥ και τώρα τα ΚΕΣΥ αλλά και από άλλα διαγνωστικά κέντρα της χώρας (π.χ. Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες Νοσοκομείων, Μονάδες Ψυχικής Υγείας, Κέντρα

Κοινοτικής Ψυχικής Υγιεινής, κ.α.) βασίζεται στην 3η Έκδοση της Κλίμακας Νοημοσύνης Wechsler για Παιδιά (WISC – III), για τις μεγαλύτερες ηλικίες άνω των 16 ετών στην αντίστοιχη Κλίμακα Νοημοσύνης Ενηλίκων Wechsler (WAIS-IV) και για τις μικρότερες ηλικίες κάτω των 6 ετών στην Κλίμακα Νοημοσύνης Wechsler για Παιδιά Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας (WPPSI-III).

Η δε Κλίμακα WISC-III έχει αντικατασταθεί ήδη από τον Δεκέμβριο του 2017 από τη νεότερη έκδοση WISC-V και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη κλίμακα μέτρησης νοητικών ικανοτήτων που να εξάγει διαφορετικές ή επιμέρους πληροφορίες, και συνεπώς να μην παρέχει βαθμολογίες συγκρίσιμες με τις προγενέστερες βαθμολογίες από επανεξέταση. Επιπλέον, η ήδη διαδεδομένη χρήση της μεθόδου Wechsler στους εν λόγω φορείς έχει ήδη δημιουργήσει προηγούμενο αξιοπιστίας και εγκυρότητας της μεθόδου.

Για την Ελλάδα, οι σταθμισμένες Κλίμακες Νοημοσύνης Wechsler αποτελούν τα μοναδικά διαθέσιμα ατομικά χορηγούμενα ψυχομετρικά εργαλεία ολοκληρωμένης αξιολόγησης της Νοημοσύνης και νοητικής λειτουργικότητας σε πολλαπλά γνωστικά πεδία/περιοχές, για εμπειριστατωμένη διερεύνηση της αντικειμενικής αποκλειστικότητας των εν λόγω εργαλείων. Περιλαμβάνουν πολλαπλές και διαφορετικές μετρήσεις (υποδοκιμασίες) μέσω λεκτικής και πρακτικής οδού επικοινωνίας που έχουν σταθμιστεί σε αντιπροσωπευτικό δείγμα στον ελληνικό πληθυσμό και διατίθενται σε εκδόσεις που καλύπτουν το ηλικιακό φάσμα προσχολικών και σχολικών ετών έως την ηλικία των 30 ετών (WPPSI-III, WISC-V, WAIS-IV) και που αφορούν πληθυσμό που εξετάζεται από τα ΚΕΣΥ.

Όπως προκύπτει και από τη βιβλιογραφία μεταξύ άλλων: «Σταλίκας Α., Τριλίβα Σ., Ρούσση Π. (2012). Συλλογή Ψυχομετρικών Εργαλείων: Νοημοσύνη και Γνωστικές Λειτουργίες. Τα Ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα, Εκδόσεις: Πεδίο, οι κλίμακες Wechsler (WAIS-IV 2014; WISC-III, 1997), και συνεπώς και οι πιο πρόσφατες εκδόσεις WISC-V (2017), WPPSI-III (2015)», είναι τα μοναδικά εργαλεία μέτρησης της νοημοσύνης που έχουν σταθμιστεί στον ελληνικό πληθυσμό.

Οι κλίμακες νοημοσύνης Wechsler, οι κλίμακες νοημοσύνης Stanford-Binet, η κλίμακα Bayley Ανάπτυξης παιδιών και νηπίων και η κλίμακα αξιολόγησης παιδιών Kauffmann είναι τέσσερις κλίμακες κλινικά και νομικά αποδεκτές μέτρησης της νοητικής λειτουργίας (Bisconer & Ahsan 2017), ωστόσο μόνο για τις κλίμακες νοημοσύνης Wechsler υπάρχει ελληνική σταθμισμένη έκδοση. Οι κλίμακες Wechsler περιλαμβάνουν 3 αυτόνομες κλίμακες ανάλογα με την ηλικία του εξεταζόμενου (κλίμακες WPPSI, WISC, WAIS) (Bisconer & Ahsan 2017, Bisconer & Suttie 1998). Οι κλίμακες νοημοσύνης Wechsler είναι παγκοσμίως τα πιο διαδεδομένα εργαλεία αξιολόγησης των νοητικών ικανοτήτων των παιδιών και εντοπισμού των γνωστικών του δυνατοτήτων και αδυναμιών (Cohen, Swerdlik & Smith, 1992)».

4. Σε συνέχεια του ως άνω εγγράφου, η Μονάδα Γ' της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου απέστειλε το υπ' αριθμ. 272/20.01.2020 έγγραφο προς την Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής, με το οποίο ζητά την «τεκμηρίωση του λόγου αντικειμενικής αποκλειστικότητας των εν λόγω εργαλείων και να αποτυπωθεί τεκμηριωμένα η μη ύπαρξη εύλογων εναλλακτικών ή υποκατάστατων ειδών.» Στο ίδιο ως άνω έγγραφο προτείνεται «διευρυμένη έρευνα επερώτηση του επιστημονικού προσωπικού όλων των ΚΕΣΥ [...] ποιες επιλογές εργαλείων προτείνει για την ολοκληρωμένη εκτίμηση της γενικής νοητικής λειτουργίας [...]. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αποτυπώσει και τυχόν εναλλακτικά ή

υποκατάστατα εργαλεία αυτών των εργαλείων»

Σε απάντηση του ως άνω εγγράφου, η αρμόδια Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής απέστειλε το υπ' αριθμ. 9861/Δ3/23.01.2020 έγγραφο, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι ισχυρισμοί της για τη φερόμενη μοναδικότητα των υπό προμήθεια τεστ και τη σχετική στάθμισή τους. Ειδικότερα, το έγγραφο αναφέρει τα εξής:

«Σε απάντηση του α σχετικού εγγράφου της Υπηρεσίας σας και σε συνέχεια των β, γ και δ σχετικών εγγράφων μας, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Οι κλίμακες νοημοσύνης Wechsler αποτελούν το πιο διαδεδομένο εργαλείο μέτρησης των γνωστικών ικανοτήτων παιδιών, εφήβων και ενηλίκων στον τομέα της ψυχολογικής αξιολόγησης σε διεθνές επίπεδο και από την αρχή της εφαρμογής τους άσκησαν ιδιαίτερη επιρροή στον τομέα της ψυχολογικής αξιολόγησης. Κλινικοί και σχολικοί ψυχολόγοι χρησιμοποιούν τις κλίμακες του Wechsler συστηματικά, και θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένας μεγάλος όγκος βιβλιογραφίας σχετικά με την κλινική χρησιμότητα και τις ψυχομετρικές ιδιότητές τους είναι διαθέσιμος από την αρχική δημοσίευση του εργαλείου.

(Ευγενία-Αθανασία Σουραή, Χαρά Κρούπη, Χρήστος Πεζηρκιανίδης 2017), (Γαλανάκης Μ., Πεζηρκιανίδης Χ., Σταλίκας Α. 2017), (Cohen, Swerdlik, & Smith, 1992), (Hersen, 2003).

Στην Ελλάδα, οι Κλίμακες Νοημοσύνης Wechsler είναι τα μοναδικά σταθμισμένα διαθέσιμα και χορηγούμενα ψυχομετρικά εργαλεία ολοκληρωμένης αξιολόγησης της Νοημοσύνης και νοητικής λειτουργικότητας σε πολλαπλά γνωστικά πεδία/περιοχές. Περιλαμβάνουν πολλαπλές και διαφορετικές μετρήσεις (υποδοκιμασίες) μέσω λεκτικής και πρακτικής οδού επικοινωνίας που έχουν σταθμιστεί σε αντιπροσωπευτικό δείγμα στον ελληνικό πληθυσμό και διατίθενται σε εκδόσεις, όπως και σε παγκόσμιο επίπεδο, που καλύπτουν όλο το ηλικιακό φάσμα. Συγκεκριμένα για τα παιδιά ηλικίας 6:00- 16:11 ετών η κλίμακα WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children), για εφήβους και ενήλικες 16:0- 90:11 η κλίμακα WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale) και για παιδιά προσχολικής ηλικίας 2:6 – 7:3 η κλίμακα WPPSI (Wechsler Preschool & Primary Scale of Intelligence).

«Η στάθμιση είναι μία εξαιρετικά απαιτητική, χρονοβόρα και σύνθετη διαδικασία, η οποία εφαρμόζεται προκειμένου τα αποτελέσματα του τεστ να ερμηνεύονται σε σύγκριση με ένα πλαίσιο αναφοράς. Στόχος της στάθμισης είναι η μετατροπή των απλών τιμών βαθμολόγησης των συμμετεχόντων σε τυπικές τιμές, δηλαδή να υπάρχει γνώση της σημασίας της κάθε βαθμολογίας σε σύγκριση με τα αποτελέσματα του συνολικού πληθυσμού» (Γαλανάκης, 2012). Η Στάθμιση, η Αξιοπιστία και η Εγκυρότητα είναι βασικά κριτήρια καταλληλότητας των ψυχολογικών δοκιμασιών και τα παραπάνω κριτήρια ικανοποιούνται πλήρως στις ελληνικές εκδόσεις των εν λόγω τεστ.

Ειδικότερα για τη στάθμιση:

Οι ψυχομετρικές ιδιότητες ενός εργαλείου μέτρησης συνδέονται άρρηκτα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πολιτισμικού και γλωσσικού πλαισίου, στο οποίο κατασκευάζεται. Επομένως, η μεταφορά του εργαλείου σε ένα διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο ή σε μία άλλη γλώσσα επιβάλλει την εκ νέου αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του. Πιο συγκεκριμένα, τόσο η αξιοπιστία όσο και η εγκυρότητα του εργαλείου οφείλουν να επανεκτιμηθούν στο νέο πολιτισμικό ή γλωσσολογικό πλαίσιο πριν από την οριστική ερευνητική, κλινική ή πρακτική χρήση του. Απαραίτητη προϋπόθεση για την στάθμιση ενός

τεστ αποτελεί η μελέτη αντιπροσωπευτικού δείγματος του πληθυσμού για τον οποίο προορίζεται το τεστ. Με τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής κατασκευάζονται νόρμες οι οποίες επιτρέπουν τη σύγκριση του ατόμου που εξετάζουμε με άλλα ομοιογενή άτομα. Η βαθμολογία από ένα τεστ διαθέτει εγκυρότητα μόνο αν είναι συγκρίσιμη με κάτι άλλο και προκειμένου για αυτό το λόγο στην Ψυχομετρία χρησιμοποιούνται νόρμες. Οι νόρμες βοηθούν στη μετατροπή της ακατέργαστης βαθμολογίας σε σταθμισμένη [STANDARD SCORE]. Νόρμα είναι μια δομημένη διαδικασία (μέθοδος) εννοιολογικής απόδοσης της βαθμολογίας ενός ατόμου σε ένα τεστ. Η μέθοδος αυτή, δεν είναι τίποτε άλλο από τη σύγκριση της βαθμολογίας από το τεστ, με το δείγμα της στάθμισης. «Μέσω της διαδικασίας της στάθμισης μπορεί, λοιπόν, να αξιολογηθεί με αντικειμενικό τρόπο η βαθμολογία ενός εξεταζομένου ως προς τον γενικό πληθυσμό ή ως προς επιμέρους υποομάδες. Στόχος της στάθμισης είναι να παρέχει ένα πλαίσιο αναφοράς και να διευκολύνει την ερμηνεία των αποτελεσμάτων του τεστ» (Γαλανάκης, 2012).

[...]

Συναφείς έρευνες:

Kaufman, A. S. (1979). *Intelligent Testing with the WISC-R*. New York: Wiley.

Kaufman, A. S. & Lichtenberger, E. O. (2005). *Assessing adolescent and adult intelligence*. New Jersey: John Wiley & Sons.

Kaufman, A. S., Raiford, S. E., & Coalson, D. L. (2015). *Intelligent Testing with the WISC-V*. Hoboken: Wiley.

Koppitz, E. M. (1963). *The Bender Gestalt test for young children*. New York: Grunne & Stratton.

Μέλλον, Ρ.(2010). *Κλινική Ψυχομετρία*. Αθήνα: Πεδίο.

Nicholson, C. L. & Alcorn, C. L. (1983). *Educational Applications of the WISC-R*. Los Angeles, CA: Western Psychological Services.

Siegel, L. S. (1989). IQ is irrelevant to the definition of learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 22, 469-478.

Στεφανίδη-Μόττη, Φ. (1999). *Αξιολόγηση της Νοημοσύνης Παιδιών Σχολικής Ηλικίας και Εφήβων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Στογιαννίδου, Α. (1987). Η χρησιμότητα των τεστ WISC-R και WAIS-R στην αξιολόγηση της προσωπικότητας. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, 2&3, 67-72.

Stogiannidou, A. (2014). *WAIS-IVGr: Manual for Administration and Scoring*. Greek Standardization Edition. Athens: MOTIBO

Wechsler, D. (2003). *WISC-IV: Administration and Scoring Manual (4th ed.)*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.

Wechsler, D. (2014). *WISC-V: Administration and Scoring Manual (5th ed.)*. San Antonio, TX: NCS Pearson, Inc.

Wechsler, D. (2014). *WISC-V: Technical and Interpretive Manual (5th ed.)*. San Antonio, TX: NCS Pearson, Inc.

Weiss, L. G., Saklofske, D. H., Holdnack, J. A., & Prifitera, A. (2015). *WISC-V Assessment and Interpretation: Scientist-Practitioner Perspectives*. San Diego: ELSEVIER.

Εκ των ανωτέρω, και συμπληρωματικά με τα περιγραφόμενα στα β, γ και δ σχετικά έγγραφα της Υπηρεσίας μας, προκύπτει ότι δεν υφίσταται εναλλακτική λύση προμήθειας ψυχομετρικών εργαλείων για τα Κ.Ε.Σ.Υ. καθώς η εταιρεία «MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.» είναι ο

μοναδικός φορέας προμήθειας και δεν υπάρχει στην Ελληνική και Διεθνή αγορά άλλος υποψήφιος προμηθευτής με ισοδύναμα ή αντίστοιχα προσόντα. Επίσης, σας υπενθυμίζουμε ότι όλα τα Κ.Ε.Σ.Υ. της χώρας έχουν ζητήσει την προμήθεια των συγκεκριμένων εργαλείων όπως σας έχουμε γνωστοποιήσει με το ε σχετικό έγγραφο της Υπηρεσίας μας.

Ως εκ τούτου σας παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες για την προμήθεια των ανωτέρω αξιολογικών εργαλείων για τις ανάγκες των Κ.Ε.Σ.Υ. και βρισκόμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση". [...]

5. Ακολούθως, με το με αρ. πρωτ. 944/12-03-2020 έγγραφο της Αρχής, ζητήθηκε η παροχή διευκρινίσεων και η συμπλήρωση του φακέλου και ειδικότερα, εκτός των άλλων:

«i) να παρασχεθεί τεκμηρίωση ότι η εταιρία PEARSON έχει αποκλειστικά δικαιώματα ή δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας σχετικά με τα υπό ανάθεση ψυχομετρικά εργαλεία (λ.χ. στοιχεία/ή και βεβαιώσεις περί αποκλειστικότητας από ανεξάρτητο φορέα, πλην του Υπουργείου και της εταιρείας Pearson),

ii) σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ως άνω ερώτημα να τεκμηριωθεί ότι η εταιρία MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ έχει αποκλειστικά δικαιώματα έκδοσης και διανομής των υπό προμήθεια σταθμισμένων εργαλείων. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι χρήζουν επικαιροποίησης τα ήδη υποβληθέντα στην Αρχή από 08.10.2014 και 15.11.2017 έγγραφα της εταιρείας PEARSON σχετικά με τη χορήγηση αποκλειστικών δικαιωμάτων στην εταιρεία «MOTIBO ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΕ»,

iii) λαμβανομένων οπ' όψιν ότι, ακόμα και με βάση τους ισχυρισμούς σας, υπάρχουν πολλά εργαλεία αξιολόγησης νοητικών ικανοτήτων, να τεκμηριωθεί ότι τα αιτούμενα δεν είναι μόνο «τα παγκοσμίως πιο δεδομένα», όπως ισχυρίζεσθε, αλλά είναι και τα μοναδικά. Προς το σκοπό αυτό κρίνεται σκόπιμο να παρασχεθεί ειδική τεκμηρίωση εκ της οποίας να προκύπτουν οι λόγοι που καθιστούν αδύνατη την προσφυγή σε υποκατάστατη λύση - τεχνικώς ισοδύναμες λύσεις ή τεχνικώς ισοδύναμα προϊόντα- καθώς και παράθεση όλων των ενεργειών που προηγήθηκαν για την εξεύρεση τέτοιας λύσης [ενδεικτικά αναφέρεται έρευνα αγοράς / διαβούλευση με αρμοδίους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς - ερευνητικά κέντρα κ.ο.κ- που έχουν στο αντικείμενό τους την προμήθεια συναφών εργαλείων αξιολόγησης νοητικών ικανοτήτων (λ.χ. σχετική αλληλογραφία, έρευνα αγοράς, τυχόν υποβληθείσες προσφορές και έγγραφα διαβούλευσης κ.α.)].

iv) να διευκρινισθεί με ποια διαδικασία λαμβάνει χώρα η στάθμιση των αξιολογικών προϊόντων, με ποια κριτήρια επιλέγονται τα συγκεκριμένα εργαλεία και όχι άλλα παρεμφερή προϊόντα ώστε να σταθμιστούν και να αποτελέσουν, με βάση τα διαλαμβανόμενα στα έγγραφά σας «τα μοναδικά εργαλεία μέτρησης της νοημοσύνης που έχουν σταθμιστεί στον ελληνικό πληθυσμό». Επισημαίνεται σε κάθε περίπτωση ότι η απουσία του ανταγωνισμού δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της αιτούμενης σύμβασης (λ.χ. μέσω της στάθμισης των ψυχομετρικών εργαλείων).

6. Πέραν των ανωτέρω παρακαλούμε όπως παρατεθούν αποδεικτικά στοιχεία αναφορικά με τους κάτωθι ισχυρισμούς σας:

α) ότι μέχρι σήμερα η αξιολόγηση των παιδιών στην Ελλάδα από τα ΚΔΑΥ, ΚΕΔΔΥ και πλέον ΚΕΣΥ βασίζεται στην κλίμακα νοημοσύνης Wechsler για παιδιά (WISC-III) σε προγενέστερη έκδοση από αυτή που ζητείται σήμερα

β) ότι το προαναφερθέν εργαλείο (κλίμακα νοημοσύνης Wechsler) χρησιμοποιείται από όλα τα σχετικά διαγνωστικά κέντρα της χώρας (Νοσοκομεία, Μονάδες Ψυχικής Υγείας, Κέντρα

κοινωνικής ψυχικής υγιεινής κ.α.) και όχι μόνο από τα ΚΕΔΥ

7. Να παρασχεθούν στοιχεία αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο είχε ανατεθεί η αρχική σύμβαση προμήθειας ψυχομετρικών εργαλείων (κατόπιν διενέργειας διαγωνισμού, διαπραγμάτευσης κ.α,) και σε περίπτωση που πρόκειται για παράταση, επέκταση ή ανανέωση παλαιότερης σύμβασης, θα πρέπει να αποσταλούν στοιχεία τόσο για την αρχική, όσο και για τις επόμενες παρατάσεις, ανανεώσεις κ.ο.κ. Επιπροσθέτως παρακαλούμε όπως υποβληθεί τυχόν πράξη προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εν λόγω σύμβαση.».

6. Με το με αρ. πρωτ. 40685/Δ3/26-03-2020 έγγραφο του Τμήματος Α' της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, σε απάντηση των παραπάνω, παρατίθενται τα εξής:

«Α. Στην Ελλάδα, οι Κλίμακες Νοημοσύνης Wechsler είναι τα μοναδικά σταθμισμένα διαθέσιμα και

χορηγούμενα ψυχομετρικά εργαλεία ολοκληρωμένης αξιολόγησης της Νοημοσύνης και νοητικής

λειτουργικότητας σε πολλαπλά γνωστικά πεδία/περιοχές.

Η μοναδικότητα αυτή συνίσταται σε δύο παράγοντες:

1) Παρέχουν ολοκληρωμένη αξιολόγηση νοημοσύνης και νοητικής λειτουργικότητας σε πολλαπλά

γνωστικά πεδία και περιοχές. Ειδικότερα:

α) Το WAIS-IV πλην του Γενικού Δείκτη Νοημοσύνης (ΓΔΝ), προσφέρει 4 Σύνθετους Δείκτες (Λεκτική

Κατανόηση, Αντιληπτικός Συλλογισμός, Εργαζόμενη Μνήμη, Ταχύτητα Επεξεργασίας), και Βαθμολογίες

Επεξεργασίας (για λεπτομερέστερη καταγραφή των γνωστικών διαδικασιών που εμπλέκονται στις

υποδοκιμασίες).

β) Το WISC-V πλην του Γενικού Δείκτη Νοημοσύνης (ΓΔΝ), προσφέρει 5 Πρωτογενείς Δείκτες (Λεκτική

Κατανόηση, Οπτικοχωρική Ικανότητα, Ρέων Συλλογισμός, Εργαζόμενη Μνήμη, Ταχύτητα Επεξεργασίας), Βοηθητικούς Δείκτες (Ποσοτικός Συλλογισμός, Ακουστική Εργαζόμενη Μνήμη, Μη-Λεκτική Ικανότητα,

Γενική Ικανότητα, Γνωστική Επάρκεια) και Βαθμολογίες Επεξεργασίας (για λεπτομερέστερη καταγραφή των γνωστικών διαδικασιών που εμπλέκονται στις υποδοκιμασίες).

γ) Το WPPSI-III πλην του Γενικού Δείκτη Νοημοσύνης (ΓΔΝ), 4 Σύνθετους Δείκτες (Λεκτικός Δείκτης

Νοημοσύνης, Πρακτικός Δείκτης Νοημοσύνης, Δείκτης Ταχύτητας Επεξεργασίας, Γενικός Γλωσσικός

Δείκτης), Βασικές, Συμπληρωματικές και Προαιρετικές υποδοκιμασίες.

2) Είναι τα μοναδικά σταθμισμένα εργαλεία αξιολόγησης στην Ελλάδα, καθώς η δεοντολογία της ψυχομετρικής αξιολόγησης επιβάλλει χρήση εργαλείων σταθμισμένων στον πληθυσμό αναφοράς. Οι κλίμακες νοημοσύνης Wechsler, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 70 ετών, έχουν συχνά αναθεωρηθεί για να ενσωματώσουν σύγχρονες έρευνες για τη νοημοσύνη, τη γνωστική ανάπτυξη, τη νευρολογική εξέλιξη, τις διαδικασίες που εμπλέκονται στη μάθηση, τις προόδους στο χώρο της νοητικής αξιολόγησης, για να επικαιροποιήσουν τις νόρμες των ολοένα εξελισσόμενων πληθυσμών και για να

ανταποκριθούν στις κλινικές και πρακτικές ανάγκες των σύγχρονων κοινωνιών. Οι ελληνικές σταθμισμένες εκδόσεις ικανοποιούν τα παραπάνω προκειμένου να επικαιροποιηθεί ο τρόπος διάγνωσης της νοητικής λειτουργικότητας, και έχουν λάβει υπόψη την κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα της Ελλάδας. Σε διαφορετική περίπτωση, η χρήση κλιμάκων χωρίς στάθμιση και χωρίς νόρμες για τον ελληνικό πληθυσμό, για την αξιολόγηση της νοημοσύνης, αποτελεί ενέργεια αντιεπιστημονική, αντιπαιδαγωγική και επικίνδυνη καθώς υπόκειται σε σφάλματα γνωστικής προκατάληψης και επομένως θα καταλήξει σε εσφαλμένα αποτελέσματα και αναφορές. Αναλυτικότερα επί της διαδικασίας και της σημασίας της στάθμισης αναφέρονται στο με αρ. πρωτ. 9861/Δ3/23-01-2020 έγγραφο της Υπηρεσίας μας (γ σχετικό).

Β. Όσον αφορά τα ζητούμενα, στο παραπάνω έγγραφο 944/12-03-2020 υπό iii) (ήτοι να παρασχεθεί επαρκής τεκμηρίωση περί της δυνατότητας να ανατεθεί η σύμβαση αποκλειστικά στη MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ των κλιμάκων Wechsler) αντί της προμήθειας των εργαλείων αξιολόγησης Stanford-Binet, Bayley και Kaufman, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Τα ανωτέρω εργαλεία αξιολόγησης Stanford-Binet, Bayley και Kaufman δεν είναι σταθμισμένα για τον ελληνικό πληθυσμό. Περαιτέρω:

α) Η κλίμακα Bayley Scales of Infant and Toddler Development, Third Edition (Bayley-III) είναι ένα εξατομικευμένο εργαλείο εφαρμογής αξιολόγησης της νευροαναπτυξιακής εξέλιξης νεογνών και νηπίων που εφαρμόζεται από τον 1ο μήνα έως την ηλικία των 3,5 ετών. Άρα αφορά νευροαναπτυξιακή αξιολόγηση και όχι αξιολόγηση νοημοσύνης και αφορά ηλικίες 1ο μήνα έως 3,5 έτη, που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Κ.Ε.Σ.Υ.

β) Η κλίμακα Kaufman Assessment Battery for Children αποτελεί μία δοκιμασία εκτίμησης του στυλ επίλυσης προβλημάτων και επεξεργασίας πληροφοριών των παιδιών. Το 2004 κυκλοφόρησε η αναθεώρηση της αρχικής κλίμακας του 1980, η K-ABC II, η οποία είναι κατάλληλη για παιδιά και έφηβους ηλικίας 3 έως 18 ετών παρέχοντας πληροφορίες που αντανακλούν τον μεταβαλλόμενο πληθυσμό των παιδιών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η τελευταία κλίμακα, η οποία κυκλοφόρησε το 2004, δεν έχει σταθμιστεί στην Ελλάδα και επιπλέον παρέχει επιμέρους δείκτες.

γ) Η κλίμακα νοημοσύνης Stanford-Binet (SB) θεωρείται ως η πρώτη ολοκληρωμένη ψυχομετρική δοκιμασία και κατασκευάστηκε το 1905 από τους Alfred Binet και Theodore Simon, με σκοπό τον εντοπισμό παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη Γαλλία. Μία σειρά αναθεωρήσεων ακολούθησε από την αρχική κυκλοφορία της κλίμακας, με την πέμπτη έκδοση, που κυκλοφόρησε το 2003, να αποτελεί την πλέον πρόσφατη. Η κλίμακα SB δεν έχει σταθμιστεί στην Ελλάδα.

δ) Τέλος, τόσο η κλίμακα Bayley όσο και η κλίμακα Kaufman ανήκουν επίσης στην PEARSON και οι διεθνείς διαθέσιμες εκδόσεις τους αντιπροσωπεύονται από την MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ., αλλά δεν προτείνονται, εκτός των άλλων, ακριβώς επειδή δεν είναι σταθμισμένες στον ελληνικό πληθυσμό.

Γ. Όσον αφορά τα αναφερόμενα (στο παραπάνω 944/12-03-2020 έγγραφο υπό ι), σχετικά με την παροχή τεκμηρίωσης από ανεξάρτητο φορέα για την κατοχή των αποκλειστικών δικαιωμάτων των αξιολογικών εργαλείων εκ μέρους της PEARSON, αδυνατούμε να συστήσουμε σχετικό φορέα. Παρά ταύτα, σας γνωρίζουμε ότι οποιαδήποτε βιβλιογραφική αναζήτηση οδηγεί στον κάτοχο των δικαιωμάτων PEARSON.

Δ. Όσον αφορά τα αναφερόμενα (στο παραπάνω 944/12-03-2020 έγγραφο υπό ιν), ήτοι με ποια διαδικασία λαμβάνει χώρα η στάθμιση, με ποια κριτήρια επιλέγονται τα προς

στάθμιση εργαλεία κλπ.), «σας γνωρίζουμε ότι πρωταρχικό κριτήριο σε ένα πρόγραμμα σταθμίσεων ενός φορέα είναι ποιες είναι οι ανάγκες σε ψυχοδιαγνωστικά τεστ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της χώρας στην οποία δραστηριοποιείται.

Συγκεκριμένα λαμβάνει υπόψη το σκοπό και τις αρμοδιότητες των δομών διάγνωσης και αξιολόγησης και εξ αυτού προκύπτει η ανάγκη για τη διάθεση συγκεκριμένων εργαλείων που χρειάζονται για να κάνουν σωστά τη δουλειά τους οι ψυχολόγοι και οι άλλοι επαγγελματίες της υγείας, της εκπαίδευσης, κλπ.

Εν τέλει, η απόφαση στάθμισης λαμβάνεται με βάση τα πλέον αξιόπιστα, πιο διαδεδομένα, αποδεκτά από την διεθνή και εγχώρια επιστημονική κοινότητα, γενικής εφαρμογής και συνεπώς και εμπορικής σημασίας τεστ. Σημαντικό ρόλο παίζει επίσης η εμπειρία άλλων χωρών σε επίπεδο εφαρμογής και φυσικά της ελληνικής επιστημονικής κοινότητας, πρωτίστως της ακαδημαϊκής.

Σε όλο τον κόσμο παρότι η στάθμιση των κλιμάκων WECHSLER δεν είναι η ευκολότερη, από άποψη κόστους και διάρκειας, παρά ταύτα είναι τα εργαλεία από τα οποία ξεκινούν κατά κανόνα οι σταθμίσεις. Η στάθμιση δεν είναι θέμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων αλλά ουσιώδης προϋπόθεση και παράμετρος για σωστή αξιολόγηση. Ειδικά όταν μιλάμε για διαπίστωση δείκτη νοημοσύνης και εντοπισμού μαθησιακών δυσκολιών, το αντίθετο, δηλαδή η χορήγηση μη σταθμισμένων κλιμάκων, θα αποτελούσε ενέργεια αντιεπιστημονική, αντιπαιδαγωγική και επικίνδυνη, όπως προαναφέραμε. Στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται χρήση μη σταθμισμένων κλιμάκων, αλλά αυτό αφορά σε διακρατικά ερευνητικά προγράμματα και γενικότερα για ερευνητικούς λόγους (Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα, Ερευνητικά Ιδρύματα) ή σε περιπτώσεις που δεν περιέχουν λεκτικές υποδοκιμασίες, ή ενισχυτικά σε περιπτώσεις που δεν αναμένονται σοβαρές διαφοροποιήσεις, αλλά και σε αυτή την περίπτωση απαιτούνται μελέτες εγκυρότητας.

Ε. Όσον αφορά τα αναφερόμενα στο παραπάνω σχετικό έγγραφο σχετικά με την τεκμηρίωση του ισχυρισμού ότι τα υπό ανάθεση εργαλεία χρησιμοποιούνται από όλα τα διαγνωστικά κέντρα της χώρας και το πώς είχαν αποκτηθεί τα ήδη χρησιμοποιούμενα μέχρι σήμερα, σας γνωρίζουμε ότι: α) Εκ των στοιχείων του αρχείου της Υπηρεσίας μας δεν προκύπτει διενέργεια προηγούμενης κεντρικής προμήθειας αξιολογικών εργαλείων για όλα τα Κ.Ε.Σ.Υ. (πρώην Κ.Δ.Α.Υ. ή ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) της χώρας, εκ μέρους του Υ.ΠΑΙ.Θ.

Αυτό προκύπτει και από το με αρ. πρωτ. ΥΣ 4654/Δ3/10-07-2020 έγγραφο της Δ/σης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που ενημερώνει ότι «Από το 2000, ημερομηνία έναρξης λειτουργίας των Κέντρων Διάγνωσης Διαφοροδιάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ) και στη συνέχεια από το 2008 που μετονομάστηκαν σε ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και μέχρι σήμερα, ουδέποτε υπήρξε κεντρικό πρόγραμμα κάλυψης των αναγκών των ανωτέρω δομών με ... και προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων. Οι ανωτέρω οργανισμοί μέσα από πρωτοβουλίες των οργάνων διοίκησης τους εξοπλίστηκαν άλλοτε από επιχορηγήσεις των Νομαρχιών/Περιφερειών και άλλοτε από χορηγίες ιδιωτικών φορέων». Για την εκτίμηση των πραγματικών αναγκών των ΚΕΔΔΥ σε εξοπλισμό στάλθηκε έγγραφο από την απάντηση στο οποίο προέκυψε η ανάγκη για την αιτούμενη προμήθεια εν προκειμένω των ψυχομετρικών εργαλείων.

β) Όλα ανεξαιρέτως τα Κ.Ε.Σ.Υ. της χώρας χρησιμοποιούν τις κλίμακες Wechsler (WISC, WAIS και WPSSI) είτε σε προηγούμενες εκδόσεις τους είτε στις πλέον πρόσφατες. Ο τρόπος που προμηθεύτηκαν τα ανωτέρω αξιολογικά εργαλεία – όπως προαναφέρθηκε - ποικίλει, σε άλλες περιπτώσεις με τη χρηματοδότηση των Νομαρχιακών (παλαιότερα) και Περιφερειακών (από το 2010 και εντεύθεν) υπηρεσιών αυτοδιοίκησης, οι οποίες σύμφωνα

με τις ισχύουσες διατάξεις καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας συμπεριλαμβανομένων των Κ.Ε.Σ.Υ. ή σε άλλες περιπτώσεις μέσω χορηγιών και δωρεών.

γ) Όλα τα Κ.Ε.Σ.Υ. της χώρας έχουν ζητήσει την προμήθεια των συγκεκριμένων εργαλείων, όπως σας

έχουμε γνωστοποιήσει με το β σχετικό έγγραφο της Υπηρεσίας μας.

δ) Όλα τα Κ.Ε.Σ.Υ. της χώρας αναμένουν την εν λόγω προμήθεια προκειμένου να ανταποκριθούν στο έργο τους. Σας γνωρίζουμε ότι έχουμε γίνει δέκτες πολλών ερωτημάτων σχετικά με την εξέλιξη της εν λόγω προμήθειας από τους προϊσταμένους των Κ.Ε.Σ.Υ. καθώς αφενός αναμένουν τον άμεσο εξοπλισμό των υπηρεσιών τους με τα συγκεκριμένα εργαλεία και αφετέρου επιθυμούν να προγραμματίσουν τις δικές τους ενέργειες σχετικά με την αγορά των συγκεκριμένων εργαλείων με δικούς τους πόρους.

ε) Όσον αφορά την τεκμηρίωση του ισχυρισμού μας ότι τα προαναφερθέντα εργαλεία χρησιμοποιούνται όλα τα διαγνωστικά κέντρα της χώρας (Νοσοκομεία, Μονάδες Ψυχικής Υγείας, Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, κ.α.) παρότι οι εν λόγω υπηρεσίες δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας μας, μετά από σχετική έρευνα και αναζήτηση βρήκαμε και σας επισυνάπτουμε ενδεικτικά:

αα) Πρόσκληση της Περιφέρειας Αττικής (2019) προς την εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ» σε διενέργεια διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης κατ' εφαρμογή του άρθρου 32, παρ. 2β.γγ, του ν.4412/2016 για την κάλυψη δαπάνης προμήθειας των συγκεκριμένων αξιολογικών εργαλείων

ββ) Απόφαση της Περιφέρειας Αττικής (2019) για την αποδοχή του αποτελέσματος της ανωτέρω διαπραγμάτευσης και την υπογραφή σχετικής σύμβασης με την εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ»,

γγ) Σύμβαση, απ' ευθείας ανάθεσης λόγω αποκλειστικότητας, του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής (2016) με την εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ» για την προμήθεια των συγκεκριμένων αξιολογικών εργαλείων για τη χρήση αυτών από το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Περιστερίου και δδ) Σύμβαση, απ' ευθείας ανάθεσης λόγω αποκλειστικότητας, του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής (2020) με την εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ» για την προμήθεια των συγκεκριμένων αξιολογικών εργαλείων για τη χρήση αυτών από το Εξωτερικά Ιατρεία του Νοσοκομείου....».

Στο εν θέματι έγγραφο παρατέθηκε το URL των διεθνών γραφείων και διανομένων των τεστ της PEARSON

(<https://www.pearsonclinical.co.uk/ContactUs/InternationalOfficesandDistributors.aspx>) από το οποίο προκύπτουν αντιστοίχως διανομείς για την Ελλάδα, Γαλλία, Ολλανδία, Γερμανία, Δανία, Νορβηγία κ.α. Επίσης, περιελήφθησαν «τα URL με τη βιβλιογραφική αναφορά για το WISC-V, το WAIS-IV και το WPPSIIII, της Worldcat, του μεγαλύτερου παγκόσμιου καταλόγου των συλλογών βιβλιοθηκών στο διαδίκτυο», χωρίς ωστόσο περαιτέρω τεκμηρίωση.

7. Επιπροσθέτως, η αιτούσα επισύναψε συνημμένα την από 25-03-2020 επιστολή του Αντιπροέδρου επί νομικών θεμάτων της PEARSON, στην οποία αναφέρονται τα εξής «Σε συνέχεια των πρόσφατων συζητήσεών σας με την ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., που είναι ο εξουσιοδοτημένος διανομέας της Pearson για την Ελλάδα, βεβαιώνω ότι τα πνευματικά δικαιώματα για όλα τα εργαλεία αξιολόγησης περιλαμβανομένων των:

- WISC The Wechsler Intelligence Scale for Children (WISC) - Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.

- *WAIS The Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS)* -- Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.
- *WPPSI Wechsler Preschool & Primary Scale of Intelligence* - - Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.
- *Working Memory Rating Scale – (WMRS)* -- Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.
- *Raven Colored Progressive Matrices and Crichton Vocabulary Scales (Raven CPM/ CVS)*-- Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.

(Από κοινού αναφερόμενα ως «Κλινικά Προϊόντα») ανήκουν στην *NCS Pearson Inc.*, εταιρία που εδρεύει στη Μινεσότα, Ηνωμένες Πολιτείες.

Η *Pearson Benelux BV*, εταιρία περιορισμένης ευθύνης που εδρεύει στην Ολλανδία,, είναι ο αποκλειστικός διανομέας όλων των Προϊόντων Κλινικής Αξιολόγησης και Αξιολόγησης Ταλέντου για την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει ορίσει την *MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.* ως τον διανομέα και ενδιάμεσο εταίρο στην Ελλάδα. Τόσο η *NCS Pearson Inc.* όσο και η *Pearson Benelux BV* είναι μέλη του ομίλου εταιριών *Pearson plc* (και θυγατρικές της *Pearson plc* με βάση της διατάξεις του άρθρου 1189 του από 2006 Εταιρικού Κώδικα του Ηνωμένου Βασιλείου), και η βεβαίωση αυτή παρέχεται εξ ονόματος του ομίλου *Pearson*».

Προσκόμισε, επίσης, και την από 29-03-2020 επιστολή του Εκτελεστικού Διευθυντή της *ETPG (EUROPEAN TEST PUBLISHERS GROUP)*, της Ένωσης των Ευρωπαϊκών Εκδοτών Τεστ, η οποία έχει ως εξής:

«ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟ

Είμαι ο Εκτελεστικός Διευθυντής της *ETPG (Ένωση Ευρωπαϊκών Εκδοτών Τεστ)* στην οποία ανήκουν τρεις Εταιρίες της *PEARSON (HB, Γαλλία, Μπενελούξ)*. Στο παρελθόν εργαζόμουν σε ανεξάρτητη εταιρία η οποία διακινούσε πολλά από τα τεστ της *Pearson*. Σε αυτή τη βάση καθώς και στη βάση πλήθους άλλων εμπειριών/αναφορών βεβαιώνω ότι, εξ όσων γνωρίζω, η *Pearson* είναι ο κάτοχος των δικαιωμάτων για τα *WISC-V, WAIS-IV* και *WPPSI-III*».

8. Εξάλλου, στην από 01-04-2020 επιστολή της εταιρείας *MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ* αναφέρονται τα εξής: «Για τη διαδικασία της στάθμισης ακολουθούνται παγκοσμίως οι γενικοί κανόνες δεοντολογίας της *International Test Commission* και της *American Psychological Association*. Τα αναλυτικά βήματα της στάθμισης περιλαμβάνονται στο *Εγχειρίδιο Χορήγησης και Βαθμολόγησης* κάθε τεστ, στο παράρτημα Δ (για *WISC* και *WAIS*) και παράρτημα Γ (για *WPPSI*) τα οποία και επισυνάπτουμε. Η απόφαση για στάθμιση κάποιου τεστ ορίζεται από τη διεθνή αξιοπιστία του και τη συχνότητα χρήσης του. Οι κλίμακες *Wechsler (WISC, WAIS, WPPSI)* ήδη από τη δεκαετία του 1960 έχουν υπερκεράσει κατά πολύ κάθε άλλο χρησιμοποιούμενο τεστ νοημοσύνης σε παγκόσμια κλίμακα και είναι φυσικό στις περισσότερες χώρες να ξεκινά η στάθμιση εργαλείων αξιολόγησης νοημοσύνης από αυτές, και λόγω φυσικά μεγαλύτερου εμπορικού ενδιαφέροντος. Η στάθμιση, η οποία σε τέτοια εργαλεία νοημοσύνης διαρκεί κατ' ελάχιστον 24 μήνες (π.χ. για το *WISC-V* διήρκεσε 3 χρόνια), δεν είναι τεχνητό θέμα. Η αξιολόγηση απαιτεί τη χρήση σταθμισμένων εργαλείων για να είναι έγκυρη και αξιόπιστη και κάθε άλλη λύση ειδικά σε εργαλεία κλινικού χαρακτήρα είναι από αντιεπιστημονική έως επικίνδυνη, σύμφωνα με όλους τους ειδικούς. Ειδικότερα:

Οι ψυχομετρικές ιδιότητες ενός εργαλείου μέτρησης συνδέονται άρρηκτα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πολιτισμικού και γλωσσικού πλαισίου, στο οποίο κατασκευάζεται. Επομένως, η μεταφορά του εργαλείου σε ένα διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο ή σε μία

άλλη γλώσσα επιβάλλει την εκ νέου αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του. Αυτό επιτυγχάνεται μόνο μέσω της στάθμισης. Στάθμιση στην ψυχομετρία και ειδικά στην κατασκευή δοκιμασιών, είναι η χορήγηση και βαθμολόγηση μιας δοκιμασίας σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα εξεταζομένων κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, που θα καθιερώσουν το πλαίσιο και τους κανόνες της μελλοντικής χορήγησης και βαθμολόγησης της δοκιμασίας σε άλλους εξεταζόμενους. Ο βασικός στόχος της στάθμισης είναι ο προσδιορισμός των τυπικών κριτηρίων με βάση τα οποία θα μπορεί να αξιολογηθεί αργότερα η επίδοση ενός ατόμου στη συγκεκριμένη δοκιμασία. Συνοδεύεται από πίνακες τυπικών κριτηρίων, που δείχνουν τη βαθμολογία του δείγματος στο οποίο σταθμίστηκε η δοκιμασία, καθώς και από ψυχομετρικές πληροφορίες σχετικά με την αξιοπιστία (αναφέρεται στην ακρίβεια και τη συνέπεια μέτρησης του τεστ και πιο συγκεκριμένα στη συνέπεια των βαθμολογιών που θα προκύψουν από τα ίδια άτομα, αν εξεταστούν ξανά με το ίδιο τεστ ή με έναν αντίστοιχο τύπο του τεστ) και την εγκυρότητα (αναφέρεται στο βαθμό που το τεστ μετράει πράγματι αυτό για το οποίο έχει κατασκευαστεί να μετράει) των στοιχείων που συλλέχθηκαν με τη συγκεκριμένη δοκιμασία. Με τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής κατασκευάζονται νόρμες οι οποίες επιτρέπουν τη σύγκριση του ατόμου που εξετάζουμε με άλλα ομοιογενή άτομα, γιατί η βαθμολογία από ένα τεστ, έχει νόημα μόνο όταν μπορούμε να τη συγκρίνουμε με κάτι άλλο. Νόρμα είναι μια δομημένη διαδικασία (μέθοδος) εννοιολογικής απόδοσης της βαθμολογίας ενός ατόμου σε ένα τεστ. Η μέθοδος αυτή, δεν είναι τίποτε άλλο από τη σύγκριση της βαθμολογίας από το τεστ, με το δείγμα της στάθμισης. Τα ανωτέρω ικανοποιούνται στις ελληνικές σταθμίσεις των κλιμάκων Wechsler.

4. Η διεθνής πρακτική για τη στάθμιση αξιολογικών προϊόντων προβλέπει τη συνεργασία των κατόχων των δικαιωμάτων με εταιρίες οι οποίες μετά τη στάθμιση διαθέτουν το προϊόν στην αγορά. Αυτό είναι το καθεστώς σε όλη την Ευρώπη. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι μέλη της ETPG. Οι εταιρίες επιλέγουν τη συνεργασία τους με ειδικές επιστημονικές ομάδες με βάση τις ανάγκες της στάθμισης (ψυχολόγους, ψυχομέτρες, στατιστικούς και άλλους ανάλογα με το αντικείμενο του εργαλείου). Επικεφαλής της στάθμισης σε όλες τις περιπτώσεις των υπό συζήτηση τεστ είναι καθηγητές Πανεπιστημίου. Η αναλυτική παρουσίαση των ομάδων ανά τεστ εμφανίζεται στο Εγχειρίδιο Χορήγησης και Βαθμολόγησης κάθε τεστ, στο παράρτημα Ε (για WISC και WAIS) και παράρτημα Γ (για WPPSI) τα οποία και επισυνάπτουμε σε ενιαίο αρχείο με το παράρτημα Δ (τίτλος αρχείου *Ελληνική Στάθμιση*)».

9. Τέλος, επισυνάφθηκε σχέδιο απόφασης του οργάνου διοίκησης του αιτούντος που εγκρίνει την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 για την προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων και αναλωσίμων αυτών, στο πλαίσιο του Υποέργου 7 «Προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων ΚΕΣΥ» της Πράξης «Ενίσχυση Υποστηρικτικών Δομών Εκπαίδευσης 2019-2020» (ΚΩΔ. ΟΠΣ: 5048220) στο πλαίσιο των ΑΠ 6, 8 & 9 του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020» του ΕΣΠΑ 2014-2020, κατόπιν έκδοσης σύμφωνης γνώμης της ΕΑΑΔΗΣΥ (άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011).

10. Σε συνέχεια εξέτασης του υπό κρίσιν αιτήματος, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το ως άνω με αρ. πρωτ. 2018/01.06.2020 έγγραφο, τα Μέλη της Αρχής αποφάσισαν, κατά τη συνεδρίαση της 30.06.2020, την αναβολή λήψης απόφασης επί του θέματος, έως ότου διευκρινισθούν ζητήματα, τα οποία κρίθηκαν αναγκαία για τη θεμελίωση των

προϋποθέσεων προσφυγής στην αιτούμενη εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης.

11. Κατόπιν νέας επικοινωνίας με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, απεστάλησαν προς διευκρίνιση των σχετικών ζητημάτων τα από 01-07-2020 και 02-07-2020 ηλεκτρονικά μηνύματα (αρ. πρωτ. εις. ΕΑΑΔΗΣΥ 3455, 3458/01-07-2020 και 3505/02-07-2020, αντίστοιχα), από τα οποία προκύπτουν τα εξής:

- η με αρ. Φ15/85268/89224/Δ1/29-05-2017 απόφαση έγκρισης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την πραγματοποίηση έρευνας που αφορούσε την επιστημονική τεκμηρίωση για την ανάγκη στάθμισης στην ελληνική της τελευταίας έκδοσης του WISC-V, η οποία εξεδόθη κατόπιν της με αρ. 21/18-05-2017 θετικής γνωμοδότησης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, κατόπιν σχετικού αιτήματος της εκεί αναφερόμενης Καθηγήτριας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- η με αρ. Φ15/562/48162/Γ1/18-05-2009 απόφαση έγκρισης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την πραγματοποίηση έρευνας που αφορούσε την επιστημονική τεκμηρίωση για την κατασκευή και στάθμιση στην ελληνική του WPPSI-III
- η βεβαίωση της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ότι «Όπως προκύπτει από το αρχείο της Υπηρεσίας μας δεν υφίστανται άλλα αιτήματα έρευνας στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την κατασκευή ή προσαρμογή και στάθμιση στην ελληνική ψυχομετρικών εργαλείων (εκτός των κλιμάκων Wechsler) τα οποία να αποτελούν ατομικώς χορηγούμενα τεστ νοημοσύνης και γνωστικής/μαθησιακής λειτουργικότητας τα οποία καλύπτουν όλο το ηλικιακό φάσμα μαθητών προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ως εκ τούτου δεν έχουν εκδοθεί σχετικές αποφάσεις έγκρισης».

II. Νομικό πλαίσιο

12. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «[...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]».

13. Στο άρθρο 2 “Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)” του ν. 4412/2016 (Α' 147) ορίζεται ότι:

[...] 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών,

8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης,

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην περίπτωση 6.[...]

(β) ως «δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην υποπερίπτωση α' της παρούσας περίπτωσης συμπεριλαμβανομένων των συμβουλευτικών υπηρεσιών, που ως τέτοιες νοούνται εκείνες που, έχουν ως αντικείμενο το σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησης τους με τη μεταφορά της απαραίτητης σχετικής τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, οι κοινωνικές μελέτες, οι μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, οι περιβαλλοντικές μελέτες, καθώς και οι μελέτες συστημάτων πληροφορικής, εκτός εάν σχετίζονται με έργο κατά την έννοια της περίπτωσης 7 ή με εκπόνηση μελετών και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια της υποπερίπτωσης α' της παρούσας περίπτωσης.

14. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει:

«Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: [...]

β) 144.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα,

γ) 221.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α', [...],

Τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στις ως άνω περιπτώσεις α', β' και γ' ισχύουν, εφόσον δεν έχουν αναθεωρηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/ 24/ΕΕ.”

15. Στο άρθρο 6 “Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)” παρ. 9 και 10 του ν. 4412/2016 ορίζονται τα εξής:

“9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος.

10. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα κατά τις διατάξεις του

παρόντος Βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών”.

16. Στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. β του ν. 4412/2016 (Α’ 147), οι οποίες ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β και γ της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

[...]β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:

αα) ο στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,

ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους,

βγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ) και βγ) εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης».

17. Επιπλέον, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, “λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλομένης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται, είτε είναι σαφές εξ αρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την προμήθεια, μεταξύ άλλων και γιατί αντικειμενικά υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα έργα τέχνης, όπου η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται άρρηκτα με τον μοναδικό χαρακτήρα και την αξία του έργου τέχνης. Η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας. Οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την

αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές απαιτήσεις λειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]».

18. Σύμφωνα με το αρ.5 παρ. 2,3 του ν. 3699/2008 περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες «...2. Η διερεύνηση, η αξιολόγηση και η διαπίστωση του είδους των δυσκολιών και των πιθανών εκπαιδευτικών, συναισθηματικών, ψυχοκοινωνικών και άλλων αναγκών και φραγμών στη μάθηση πραγματοποιείται στα ΚΕΣΥ από τριμελή διεπιστημονική ομάδα, η οποία απαρτίζεται από έναν εκπαιδευτικό με εξειδίκευση στην ΕΑΕ, πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανάλογα με τη βαθμίδα από την οποία προέρχεται ο αξιολογούμενος μαθητής, έναν κοινωνικό λειτουργό και έναν ψυχολόγο. Στη διεπιστημονική ομάδα μπορεί να συμμετέχει και λογοθεραπευτής ή εργοθεραπευτής ή φυσιοθεραπευτής ή μέλος του εξειδικευμένου Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) του κλάδου ΠΕ 31, κατά περίπτωση, ύστερα από εισήγηση της τριμελούς διεπιστημονικής ομάδας.

3. Μετά το τέλος της αξιολόγησης από τα ΚΕΣΥ, η διεπιστημονική ομάδα συντάσσει έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση. Στην έκθεση προσδιορίζεται και περιγράφεται το είδος των ειδικών αναγκών ή των μαθησιακών ή ψυχοκοινωνικού τύπου δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο μαθητής, καθώς και οι κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του και προτείνεται, κατά περίπτωση, το κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο ένταξης και φοίτησης, η αλλαγή σχολικού πλαισίου, όποτε κρίνεται σκόπιμη, η αναγκαία ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική υποστήριξη, καθώς και τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα και εκπαιδευτικά υλικά που διευκολύνουν την εκπαίδευση και την επικοινωνία του μαθητή...».

19. Σύμφωνα με το αρ. 7 του ν. 4547/2018 περί Αναδιοργάνωσης των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις «1 . Αποστολή των Κ.Ε.Σ.Υ. είναι η υποστήριξη των σχολικών μονάδων και των Ε. Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Κ.Ε.Σ.Υ. δραστηριοποιούνται στους τομείς της διερεύνησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών, της διενέργειας αξιολογήσεων, του σχεδιασμού και της υλοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, καθώς και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού, της υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων ή των Ε.Κ., της διενέργειας ενημερώσεων και επιμορφώσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου».

20. Σύμφωνα με το άρθρο 1παρ.3 του Ενιαίου Κανονισμού Λειτουργίας ΚΕΣΥ (Απόφαση 211076/ΓΔ4/13-12-2020- ΦΕΚ Β 5614) «Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Κ.Ε.Σ.Υ. δραστηριοποιούνται στους τομείς της διερεύνησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών, της διενέργειας αξιολογήσεων, του σχεδιασμού και της υλοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, καθώς και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού, της υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων, της διενέργειας ενημερώσεων και επιμορφώσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού».

III. Νομική εκτίμηση

21. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας, με την έννοια της περ. 8 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 «*Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25)*». Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι **α)** το αίτημα αφορά στην ανάθεση δημόσιας σύμβασης προμηθειών, κατόπιν προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 και **β)** η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη ποσού τετρακοσίων χιλιάδων είκοσι έξι χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών (426.500,44 €) πλέον ΦΠΑ, για την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων (CPV: 33156000 – 8 Συσκευές για ψυχολογικές δοκιμές) για τα ΚΕΣΥ, υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, κατ' άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

22. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56).

Συναφώς παρατηρείται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΚ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13, της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48, της 14.09.2004, Υπόθεση C-385/02, της 12.01.1994, Υπόθεση C-296/92, της 17.11.1993, Υπόθεση C-71/02, της 10.03.1987, Υπόθεση C-199/85).

23. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στο πλαίσιο του Υποέργου 7 «*Προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων ΚΕΣΥ*» της Πράξης «*Ενίσχυση Υποστηρικτικών Δομών Εκπαίδευσης 2019-2020*» (ΚΩΔ. ΟΠΣ: 5048220) των ΑΠ 6, 8 & 9 του ΕΠ «*Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020*» του ΕΣΠΑ 2014-2020, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων αιτήθηκε για λογαριασμό του φορέα υλοποίησης της προαναφερθείσας Πράξης (Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης) την προμήθεια ψυχομετρικών εργαλείων (CPV: 33156000 – 8

Συσκευές για ψυχολογικές δοκιμές) για τα ΚΕΣΥ από την μοναδική για την Ελλάδα προμηθεύτρια εταιρεία ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., που διατηρεί τα αποκλειστικά δικαιώματα των υπό προμήθεια σταθμισμένων εργαλείων και αναλωσίμων τους.

24. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32 του ν. 4412/29016, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό, η δε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση προστασίας αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (υποπερίπτωση γγ', της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 32 ίδιου του ως άνω νόμου.)

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται ότι για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών πρέπει, κατά κανόνα, να διενεργείται ανοικτός ή κλειστός διαγωνισμός, και μόνο κατ' εξαίρεση η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνάψει σύμβαση με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, αφού η διαδικασία αυτή συνιστά παρέκκλιση από τις αρχές της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής σε διαδικασίες για την κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. **Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης στο μέτρο που αυτό είναι απολύτως απαραίτητο, όταν για λόγους, μεταξύ άλλων, σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η προμήθεια μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα και υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο, η δε απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης.** Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι λόγοι που στοιχειοθετούν τη μοναδικότητα του εν λόγω φορέα έναντι άλλων ομοειδών επιχειρήσεων **πρέπει να αιτιολογούνται ειδικώς** (πρβλ. Ε.Σ. Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ. 4169/2013, VI Τμ. 6018/2015, 3264/2013, 36/2010).

Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις που αφορούν στην ανάθεση με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης πρέπει να ερμηνεύονται συστατικά (βλ. ΔΕΕ, Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Ροιάρες Μαδуро της 17ης Δεκεμβρίου 2008, υπόθ. C-250/07, Επιτροπή κατά Ελληνική Δημοκρατία, σκ. 12 και ΔΕΕ, αποφ. της 18ης Μαΐου 1995, υπόθ. C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 23, της 28ης Μαρτίου 1996, υπόθ. C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκ. 13 και της 17ης Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Ελλάδος, υπόθ. C- 601/2010, σκ. 32), καθόσον εισάγουν παρέκκλιση από τον κανόνα της σύναψης των δημοσίων συμβάσεων κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού, το δε βάρος απόδειξης ότι πράγματι συντρέχουν σωρευτικά οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την παρέκκλιση φέρει η αναθέτουσα αρχή, η οποία κάθε φορά τις επικαλείται (πρβλ. Ε.Σ. Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, VI Τμ. 2345/2017, 6868/2015, 3015, 3217/2012, Σ.τ.Ε. 1747/2011).

Συνεπώς, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προβούν, ύστερα από διαπραγματεύσεις, σε απευθείας ανάθεση προμηθειών και παροχής υπηρεσιών για λόγους τεχνικούς ή προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, έχοντας όμως προηγουμένως σταθμίσει όλες τις οικονομοτεχνικές παραμέτρους που καθιστούν συμφερότερη την προσφυγή σε αυτήν την

όλως εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, για τους λόγους που επέβαλαν την απόφασή τους αυτή, διαφορετικά η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης δεν είναι νόμιμη (βλ. Πράξεις 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 263/2007, 77/2008, 3334/2009, VI Τμ Ελ.Συν.).

25. Οι λόγοι που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, για την ανάθεση της αιτούμενης σύμβασης με την εταιρεία MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ είναι οι εξής:

A) Ότι τα αποκλειστικά δικαιώματα (copyright) των συγκεκριμένων εργαλείων Wechsler (WAIS-IV; WISC-III, WPPSI-III), τα οποία είναι τα μοναδικά εργαλεία μέτρησης της νοημοσύνης που έχουν σταθμιστεί στον ελληνικό πληθυσμό, τα κατέχει η εταιρεία Pearson clinical Assessment.

Για τη θεμελίωση του παραπάνω ισχυρισμού της, η αιτούσα προσκόμισε την από 25-03-2020 επιστολή του Αντιπροέδρου επί νομικών θεμάτων της εταιρείας PEARSON, η οποία έχει τίτλο «Βεβαίωση των δικαιωμάτων για την Ελλάδα των προϊόντων της Pearson Clinical» και αναφέρει τα εξής:

“Σε συνέχεια των πρόσφατων συζητήσεών σας με την MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., που είναι ο εξουσιοδοτημένος διανομέας της Pearson για την Ελλάδα, βεβαιώνω ότι τα πνευματικά δικαιώματα για όλα τα εργαλεία αξιολόγησης περιλαμβανομένων των:

- *WISC The Wechsler Intelligence Scale for Children (WISC) - Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.*
- *WAIS The Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS) -- Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.*
- *WPPSI Wechsler Preschool & Primary Scale of Intelligence - - Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.*
- *Working Memory Rating Scale – (WMRS) -- Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.*
- *Raven Colored Progressive Matrices and Crichton Vocabulary Scales (Raven CPM/ CVS)-- Όλα τα έντυπα και ψηφιακά κιτ και τα συστατικά τους.*

(Από κοινού αναφερόμενα ως «Κλινικά Προϊόντα») ανήκουν στην NCS Pearson Inc., εταιρία που εδρεύει στη Μινεσότα, Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Pearson Benelux BV, εταιρία περιορισμένης ευθύνης που εδρεύει στην Ολλανδία, είναι ο αποκλειστικός διανομέας όλων των Προϊόντων Κλινικής Αξιολόγησης και Αξιολόγησης Ταλέντου για την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει ορίσει την MOTIBO ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. ως τον διανομέα και ενδιάμεσο εταίρο στην Ελλάδα. Τόσο η NCS Pearson Inc. όσο και η Pearson Benelux BV είναι μέλη του ομίλου εταιριών Pearson plc (και θυγατρικές της Pearson plc με βάση της διατάξεις του άρθρου 1189 του από 2006 Εταιρικού Κώδικα του Ηνωμένου Βασιλείου), και η βεβαίωση αυτή παρέχεται εξ ονόματος του ομίλου Pearson».

Προσκόμισε επίσης και την από 29-03-2020 επιστολή του Εκτελεστικού Διευθυντή της ETPG (EUROPEAN TEST PUBLISHERS GROUP), της Ένωσης των Ευρωπαίων Εκδοτών Τεστ η οποία έχει ως εξής:

«ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟ

Είμαι ο Εκτελεστικός Διευθυντής της ETPG (Ένωση Ευρωπαίων Εκδοτών Τεστ) στην οποία ανήκουν τρεις Εταιρίες της PEARSON (HB, Γαλλία, Μπενελούξ). Στο παρελθόν εργαζόμουν σε

ανεξάρτητη εταιρία η οποία διακινούσε πολλά από τα τεστ της Pearson. Σε αυτή τη βάση καθώς και στη βάση πλήθους άλλων εμπειριών/αναφορών βεβαιώνω ότι, εξ όσων γνωρίζω, η Pearson είναι ο κάτοχος των δικαιωμάτων για τα WISC-V, WAIS-IV και WPPSI-III» .

Β) Ότι η εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ» είναι ο αποκλειστικός αδειούχος, εκδότης και διανομέας των εν λόγω αξιολογητικών προϊόντων Wechsler για την Ελλάδα και κάθε περιοχή που ομιλούνται τα ελληνικά. Επίσης, η εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ» κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή υπηρεσιών επιμόρφωσης αναφορικά με τη χορήγηση των παραπάνω αξιολογητικών προϊόντων.

Για τη θεμελίωση του παραπάνω ισχυρισμού της, η αιτούσα προσκόμισε την από 18-03-2020 επικαιροποιημένη επιστολή της εταιρείας PEARSON σχετικά με την αποκλειστικότητα της εταιρείας «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ» για την άδεια, την έκδοση και τη διανομή των τεστ στην Ελλάδα και σε κάθε περιοχή που ομιλούνται τα ελληνικά καθώς και την από 18-03-2020 επικαιροποιημένη επιστολή της εταιρείας PEARSON για τη χορήγηση και αποκλειστικών δικαιωμάτων επιμόρφωσης στην εταιρεία «ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ».

Επίσης, η αιτούσα παράθεσε το URL των διεθνών γραφείων και διανομέων των τεστ της PEARSON

(<https://www.pearsonclinical.co.uk/ContactUs/InternationalOfficesandDistributors.aspx>) από το οποίο προκύπτει ότι η εταιρεία «Μοτίβο Εκδοτική ΑΕ» φέρεται να είναι διανομέας των προϊόντων της εν λόγω εταιρείας για την Ελλάδα, ενώ στον ίδιο ιστότοπο υπάρχουν αντιστοίχως διανομείς για Γερμανία Γαλλία Δανία Ολλανδία και άλλες χώρες.

Γ) Επιπροσθέτως, το αιτούν Υπουργείο ισχυρίζεται ότι τα υπό προμήθεια ψυχομετρικά εργαλεία αξιολόγησης νοητικών ικανοτήτων δεν είναι μόνο «τα παγκοσμίως πιο διαδεδομένα» εργαλεία πολύπλευρης αξιολόγησης, αλλά είναι και τα μοναδικά που μπορούν να προμηθευτούν τα ΚΕΣΥ, καθόσον είναι και τα μοναδικά σταθμισμένα στην Ελλάδα, όπως η δεοντολογία της ψυχομετρικής αξιολόγησης επιβάλλει. Προς το σκοπό αυτό παρασχέθηκαν από την αιτούσα οι λόγοι που καθιστούν αδύνατη την προσφυγή σε υποκατάστατη λύση - τεχνικώς ισοδύναμες λύσεις ή τεχνικώς ισοδύναμα προϊόντα (βλ. παραπάνω στο Ιστορικό υπό 3 και 4).

Ως προς τον πρώτο ισχυρισμό, ότι δηλαδή είναι τα μοναδικά εργαλεία που *«παρέχουν ολοκληρωμένη αξιολόγηση νοημοσύνης και νοητικής λειτουργικότητας σε πολλαπλά γνωστικά πεδία και περιοχές»* έναντι άλλων παρεμφερών, η αναθέτουσα αρχή προσκομίζει σειρά εγγράφων της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (βλ. παρ. 4 και 6 του Ιστορικού, οι οποίες αναφέρονται στα υπ' αριθμ. 28118/Δ3/22-02-2019, 9861/Δ3/23.01.2020 και 40685/Δ3/26-03-2020 έγγραφα της Δ/νσης Ειδικής Αγωγής), στα οποία αναφέρονται τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των υπό προμήθεια εργαλείων/τεστ τα οποία αντιπαραβάλλει με άλλα τεστ που κυκλοφορούν στην παγκόσμια αγορά και αιτιολογεί τους λόγους στους οποίους θεμελιώνει τη μοναδικότητα των εργαλείων αυτών προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες όλων των ΚΕΣΥ της χώρας.

Ειδικότερα, αναφορικά με τον ισχυρισμό περί του ότι *«οι σταθμισμένες Κλίμακες Νοημοσύνης Wechsler αποτελούν τα μοναδικά διαθέσιμα ατομικά χορηγούμενα*

ψυχομετρικά εργαλεία ολοκληρωμένης αξιολόγησης», η αιτούσα αναφέρει ότι «προκύπτει από τη βιβλιογραφία» και παραθέτει παραπομπή στη βιβλιογραφία «Σταλίκας Α., Τριλίβα Σ., Ρούσση Π. (2012) Συλλογή Ψυχομετρικών Εργαλείων: Νοημοσύνη και Γνωστικές Λειτουργίες. Τα Ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα, Εκδόσεις: Πεδίο, οι κλίμακες Wechsler. [...]

Οι κλίμακες νοημοσύνης Wechsler αποτελούν το πιο διαδεδομένο εργαλείο μέτρησης των γνωστικών ικανοτήτων παιδιών, εφήβων και ενηλίκων στον τομέα της ψυχολογικής αξιολόγησης σε διεθνές επίπεδο και από την αρχή της εφαρμογής τους άσκησαν ιδιαίτερη επιρροή στον τομέα της ψυχολογικής αξιολόγησης. Κλινικοί και σχολικοί ψυχολόγοι χρησιμοποιούν τις κλίμακες του Wechsler συστηματικά, και θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένας μεγάλος όγκος βιβλιογραφίας σχετικά με την κλινική χρησιμότητα και τις ψυχομετρικές ιδιότητές τους είναι διαθέσιμος από την αρχική δημοσίευση του εργαλείου (Ευγενία-Αθανασία Σουραή, Χαρά Κρούπη, Χρήστος Πεζηρκιανίδης 2017), (Γαλανάκης Μ., Πεζηρκιανίδης Χ., Σταλίκας Α. 2017), (Cohen, Swerdlik, & Smith, 1992), (Hersen, 2003)».

Τα ανωτέρω, επίσης, επιβεβαιώθηκαν και από καθ' ύλην ειδικό Καθηγητή του Τμήματος Ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, ο οποίος κλήθηκε, κατόπιν υπόδειξης της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, να συμμετάσχει τηλεφωνικά στην πρώτη επί του θέματος συνεδρίαση του Συμβουλίου της Αρχής και απάντησε στις ερωτήσεις των Μελών της Αρχής.

Ειδικότερα, επιβεβαίωσε ότι τα υπό προμήθεια ψυχομετρικά εργαλεία είναι τα μοναδικά παγκοσμίως τα οποία οδηγούν σε ολοκληρωμένη αξιολόγηση της νοημοσύνης και νοητικής λειτουργικότητας του εξεταζόμενου σε πολλαπλά επίπεδα και γνωστικά πεδία και μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας. Επιβεβαίωσε, επίσης, ότι ναι μεν υπάρχουν και άλλα παρεμφερή ψυχομετρικά εργαλεία, τα οποία όμως επιτελούν διαφορετική λειτουργία και εξυπηρετούν άλλους σκοπούς, διότι εφαρμόζονται για την εξαγωγή επιμέρους συμπερασμάτων σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο ή λειτουργία, μετά την αρχική συνολική αξιολόγηση που έχει προηγηθεί με τα εργαλεία της κλίμακας Wechsler. Επιπροσθέτως, κατά την άποψή του, είναι τα μόνα εργαλεία τα οποία παρέχουν συγκρίσιμα στοιχεία σε κάθε φάση αξιολόγησης (νηπιακή, σχολική και μετα-σχολική) και, επομένως, μόνο με τον τρόπο αυτό μπορούν οι επιστήμονες να έχουν ολοκληρωμένη και ενιαία εκτίμηση σε όλα τα στάδια αυτής.

Ως προς τον δεύτερο ισχυρισμό, ότι είναι τα μοναδικά αυτού του είδους εργαλεία σταθμισμένα στα ελληνικά, η αιτούσα, πέρα από τα προαναφερθέντα στο ιστορικό αρχικά έγγραφα και τα (3) φυλλάδια που αντιστοιχούν σε καθένα από τα ισάριθμα ψυχομετρικά εργαλεία (WAIS, WISC, WPPSI), απέστειλε συμπληρωματικά, κατά τα ανωτέρω, τα από 01-07-2020 και 02-07-2020 ηλεκτρονικά μηνύματα (αρ. πρωτ. εις. ΕΑΑΔΗΣΥ 3455, 3458/01-07-2020 και 3505/02-07-2020, αντίστοιχα), από τα οποία προκύπτουν τα εξής:

- η με αρ. Φ15/85268/89224/Δ1/29-05-2017 απόφαση έγκρισης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την πραγματοποίηση έρευνας που αφορούσε την επιστημονική τεκμηρίωση για την ανάγκη στάθμισης στην ελληνική της τελευταίας έκδοσης του WISC-V, η οποία εξεδόθη κατόπιν της με αρ. 21/18-05-2017 θετικής γνωμοδότησης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, κατόπιν σχετικού αιτήματος Καθηγήτριας του ΑΠΘ

- η με αρ. Φ15/562/48162/Γ1/18-05-2009 απόφαση έγκρισης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την πραγματοποίηση έρευνας που αφορούσε την επιστημονική τεκμηρίωση για την κατασκευή και στάθμιση στην ελληνική του WPPSI-III

-η βεβαίωση της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ότι «Όπως προκύπτει από το αρχείο της Υπηρεσίας μας δεν υφίστανται άλλα αιτήματα έρευνας στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την κατασκευή ή προσαρμογή και στάθμιση στην ελληνική ψυχομετρικών εργαλείων (εκτός των κλιμάκων Wechsler) τα οποία να αποτελούν ατομικώς χορηγούμενα τεστ νοημοσύνης και γνωστικής/μαθησιακής λειτουργικότητας τα οποία καλύπτουν όλο το ηλικιακό φάσμα μαθητών προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ως εκ τούτου δεν έχουν εκδοθεί σχετικές αποφάσεις έγκρισης».

Επιπροσθέτως αναφορικά με τη στάθμιση των κλιμάκων WECHSLER για τον ελληνικό πληθυσμό, στο αρ. πρωτ. 9861/Δ3/23-01-2020 έγγραφο της Διεύθυνσης ειδικής αγωγής που προσκομίζει η αιτούσα αναγράφονται τα εξής:

«Για την στάθμιση των τριών Κλιμάκων Νοημοσύνης του Wechsler (WISC, WAIS, WPPSI), οι προδιαγραφές διασφάλισης της ψυχομετρικής αρτιότητας, της εννοιολογικής εγκυρότητας και της προσαρμογής ξενόγλωσσων ψυχομετρικών εργαλείων τηρήθηκαν αυστηρά (American Educational Research Council, American Psychological Association & National Council on Measurement in Education, 1999· International Test Commission, 2000). Πλήρης περιγραφή των ελληνικών σταθμίσεων αναφέρεται στο Εγχειρίδιο Χορήγησης και Βαθμολόγησης του κάθε τεστ. (Επισυνάπτονται και τα τρία εγχειρίδια)

Ελληνικό WISC-III & Ελληνικό WISC-V

Από το 1997 η αξιολόγηση της νοημοσύνης των παιδιών στην Ελλάδα βασιζόταν στην 3η Έκδοση της Κλίμακας Νοημοσύνης Wechsler για Παιδιά (WISC – III), ενώ αντίστοιχα στο εξωτερικό είχε αντικατασταθεί από την αναθεωρημένη έκδοση WISC – IV ήδη από το 2003, και από το 2014 χρησιμοποιείται η αναθεωρημένη έκδοση WISC – V.

Η επιστημονική τεκμηρίωση της ανάγκης στάθμισης της τελευταίας έκδοσης του WISC – V δίνεται και στο Αναλυτικό Σχέδιο Έρευνας που είχε κατατεθεί στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής προκειμένου για την έκδοση σχετικής άδειας για την πραγματοποίηση της έρευνας, η οποία διενεργήθηκε κατόπιν της με αρ. πρωτ. Φ15/85268/89224/Δ1/29-05-2017 απόφασης έγκρισης του Υπουργείου Παιδείας.»

Προς απόδειξη των ανωτέρω ισχυρισμών προσκομίσθηκαν τρία φυλλάδια με τίτλο «Εγχειρίδιο χορήγησης και βαθμολόγησης», τα οποία αντιστοιχούν σε καθένα από τα ισάριθμα ψυχομετρικά εργαλεία (WAIS, WISC, WPPSI) και περιγράφουν τη διαδικασία στάθμιση της ελληνικής έκδοσης με την αντίστοιχη για το καθένα άδεια της Pearson. Στα ως άνω φυλλάδια αποτυπώνεται η οργάνωση του προγράμματος της ελληνικής στάθμισης καθώς και τα επιμέρους στάδια της στάθμισης των επιμέρους τριών εργαλείων στα ελληνικά (ενδεικτικά αναφέρονται στοιχεία όπως προσαρμογή, προσαρμογή υποδοκίμασιών, περιγραφή δείγματος, γεωγραφική περιοχή, δειγματοληπτική διαδικασία, εκπαίδευση χορηγητών, αντιπροσωπευτικότητα δείγματος κ.α.).

Επιπλέον, ο ως άνω παρεμβαίνων Καθηγητής, απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις των Μελών της Αρχής, επιβεβαίωσε ότι η στάθμιση αποτελεί ένα περίπλοκο ερευνητικό έργο

που διαρκεί 3 έως 4 χρόνια, καθώς πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλές παράμετροι οι οποίες μπορούν να ασκήσουν αποφασιστική επιρροή στη διαμόρφωση του αποτελέσματος. Επιπλέον, επεσήμανε ότι δεν υπάρχει κάποια θεσμοθετημένη/επίσημη διαδικασία έγκρισης/πιστοποίησης της στάθμισης, παρά μόνο η παραπάνω αναφερθείσα απόφαση του Υπουργείου Παιδείας για έγκριση έρευνας. Το δε παραγόμενο αποτέλεσμα της έρευνας φυλάσσεται στο αρχείο του Υπουργείου. Επιβεβαίωσε, επίσης, ότι τα υπό προμήθεια εργαλεία είναι τα μόνο σταθμισμένα στα ελληνικά. Το δε αποτέλεσμα της στάθμισης, οι στατιστικές αναλύσεις και οι επιμέρους δείκτες δημοσιεύονται σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό αυξημένου κύρους το οποίο απολαμβάνει την καθολική αποδοχή της επιστημονικής κοινότητας.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε, ότι ως προς την κλίμακα WAIS-IV (Wechsler Adult Intelligence Scale - 4th Edition) που αφορά εφήβους και νεαρούς ενήλικες, αναφέρεται από την αναθέτουσα σχετικώς το εξής: «... διατίθενται σε εκδόσεις που καλύπτουν το ηλικιακό φάσμα προσχολικών και σχολικών ετών έως την ηλικία των 29:11 ετών (WPPSI-III, WISC-V, WAIS-IV) και που αφορούν πληθυσμό που εξετάζεται από τα ΚΕΣΥ...»

«...Συγκεκριμένα για τα παιδιά ηλικίας 6:00- 16:11 ετών η κλίμακα WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children), για εφήβους και ενήλικες 16:0- 29:11 η κλίμακα WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale) και για παιδιά προσχολικής ηλικίας 2:6 – 7:3 η κλίμακα WPPSI (Wechsler Preschool & Primary Scale of Intelligence)...»

«...Για την στάθμιση των τριών Κλιμάκων Νοημοσύνης του Wechsler (WISC, WAIS, WPPSI), οι προδιαγραφές διασφάλισης της ψυχομετρικής αρτιότητας, της εννοιολογικής εγκυρότητας και της προσαρμογής ξενόγλωσσων ψυχομετρικών εργαλείων τηρήθηκαν αυστηρά (American Educational Research Council, American Psychological Association & National Council on Measurement in Education, 1999· International Test Commission, 2000)».

Η δε προμήθεια του εργαλείου αυτού – με βάση τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας - είναι αναγκαία για τη χορήγηση/εφαρμογή του σε ενήλικες που επανεξετάζονται από τα ΚΕΣΥ εφόσον είχαν εξεταστεί ως παιδιά (από τα ΚΕΣΥ) και αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο με τα ως άνω ψυχομετρικά τεστ προσχολικής και σχολικής ηλικίας που παρέχει συγκρίσιμα στοιχεία ώστε η επεξεργασία όλων αυτών να οδηγεί σε ασφαλή και αξιόπιστα συμπεράσματα.

26. Από τους ανωτέρω ισχυρισμούς και τα προσκομιζόμενα στοιχεία του φακέλου, διαφαίνεται ότι προκύπτουν με σαφήνεια και πληρότητα οι ειδικότεροι λόγοι που δικαιολογούν την προσφυγή στη διαπραγμάτευση και παρέχεται τεκμηρίωση η οποία οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, καθώς διαφαίνεται ότι ο ανάδοχος που έχει επιλεγεί είναι αυτός που διαθέτει τα αποκλειστικά πνευματικά δικαιώματα για όλα τα ψυχομετρικά εργαλεία αξιολόγησης και είναι ο μοναδικός που έχει την ικανότητα εκτέλεσης της συγκεκριμένης σύμβασης, καθώς έχει σταθμίσει τα εργαλεία αυτά στην ελληνική γλώσσα.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του υποβληθέντος αιτήματος, η Αρχή **ομοφώνως** αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' (δδ') του ν. 4013/2011, επί του αιτήματος του **Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων**, για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 32, παρ. 2, περ. β' (γγ') του ν. 4412/2016**, για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας ψυχομετρικών εργαλείων για τον εξοπλισμό των Κέντρων Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), συνολικού προϋπολογισμού 426.500,44 € προ ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των προϋποθέσεων του νόμου.

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2020

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης